

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Факультет цивільного захисту
Кафедра психології діяльності в особливих умовах

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ
з дисципліни «**ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ**»
для здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти,
заочної форми навчання 3 курс

за освітньо-професійною програмою
«Екстремальна та кризова психологія»
циклу професійної обов'язкової підготовки
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 053 «Психологія»

Черкаси 2023

ЗМІСТ

1 ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ	3
2 ЗАРАХУВАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	3
3. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ	4
4. ВАРІАНТИ ЗАВДАНЬ.....	6
5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	9
БАЗОВА:	9
ДОПОМІЖНА:	9

Контрольну роботу з навчальної дисципліни «Експериментальна психологія» виконують здобувачі вищої освіти, які навчаються на заочній формі навчання за напрямом підготовки 030102 «Психологія», спеціальністю 0.53 «Психологія» спеціалізація "Екстремальна та кризова психологія".

Метою контрольної роботи є закріплення і поглиблення знань, отриманих студентами в курсі «Експериментальна психологія», розвиток навичок підготовки та оформлення контрольних робіт, вдосконалення власних поняттєвих засобів і техніки їх використання.

1 ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота з дисципліни «Експериментальна психологія» виконується індивідуально кожним студентом згідно з графіком екзаменаційних сесій.

Є десять варіантів контрольної роботи. Варіанти виконання контрольної роботи обираються за останньою цифрою шифру (крім титульного листа, він для всіх однаковий). Студенти, шифр яких закінчується на 0, виконують завдання № 10.

В процесі роботи студент повинен:

- провести пошук необхідної інформації та вибрати зміст матеріалу необхідний для представлення в якості відповідей на п'ять поставлених завдань;
- розробити та обґрунтувати можливі власні позиції у вирішенні завдань;
- розробити структури відповіді;
- розробити форму подання призначеної для відповіді інформації для її оформлення;
- провести перевірку відповідності посилань, власних думок і переліку використаної літератури;
- оформити матеріал.

2 ЗАРАХУВАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Закінчена та оформлена контрольна робота здається студентом у відділення заочного навчання на перевірку викладачем.

У випадку відсутності зауважень викладач підписує роботу та засвідчує допуск до наступної форми підсумкового контролю.

Якщо викладач має зауваження до змісту контрольної роботи або її оформлення, він складає перелік зауважень та повертає роботу студенту на доробку. Після усунення зауважень робота повинна бути повторно подана на перевірку з обов'язковим додатком переліку попередніх зауважень.

Для зарахування контрольної роботи подаються повні розкриті відповіді на поставлені питання. Контрольна робота оцінюється: "зарахована",

"незарахована". Контрольна робота може бути незарахована у випадках:

- виконано не той варіант контрольної роботи;
- теоретичне завдання виконане з порушенням вимог до нього;
- не виконано або не вірно виконано одне із завдань;

При оцінці враховується:

- обґрунтованість вибору матеріалу, повнота його розкриття;
- зміст і форма відповідей на запитання;
- уміння демонструвати у роботі власну дослідницьку позицію ;
- ступінь самостійності, оригінальність роботи;
- якість виконання і оформлення роботи.

3. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Правильне оформлення роботи не є тільки формальним питанням. Мова йде не лише про красу оформлення, але й про технічний рівень, пізнавальний зміст та технічну культуру її виконання відповідно до правил написання текстових документів у відповідності з вимогами державних стандартів.

Контрольна робота виконується на аркушах формату А4 (210×297 мм) та має бути оформлена відповідно до вимог ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення». Заповнення аркушів ПЗ виконується чорним кольором машинним (за допомогою комп'ютерної техніки) способом з одного боку білого паперу, 14 шрифтом, через 1,5 інтервалу.

При машинописному виконанні контрольну роботу друкують через один інтервал, за умов рівномірного її заповнення та висотою літер і цифр не менш, ніж 1,8мм. (кегель 14).

Текст слід друкувати, витримуючи параметри сторінок: верхній, нижній береги – не менш 20мм, лівий – 30, правий – 15мм. Під час виконання роботи необхідно дотримуватися рівномірної щільності, контрастності й чіткості тексту.

На титульному листі необхідно вказати назву навчального закладу, предмету, що вивчається, кафедри, номер залікової книжки, прізвище, ім'я та по батькові, адресу (Додаток 1).

Під час виконання роботи потрібно спочатку записати питання, а потім дати на нього відповідь. Відповіді повинні бути конкретні, написані державною мовою, акуратно оформлені. У тексті роботи повинні бути чіткі лінії, букви, цифри та інші знаки. Написання тексту повинно бути однаково чорним. Помилки, описки і графічні неточності виправляються зафарбовуванням білою фарбою і нанесенням на те саме місце (або між рядками) виправленого тексту чорного кольору машинним способом чи від руки.

Абзацний відступ повинен бути однаковим для всього тексту і дорівнювати п'ятьом знакам.

Розділи і підрозділи повинні мати заголовки. Пункти і підпункти можуть мати заголовки.

Заголовки розділів слід розташовувати в середині рядку з нової сторінки,

друкувати великими буквами без крапки наприкінці. Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів роботи слід починати з абзацного відступу і друкувати без крапки наприкінці малими буквами, крім першої великої.

Якщо заголовок складається з двох чи більше речень, їх розділяють крапкою. Переноси слів у заголовках не допускаються.

Відстань між заголовком і наступним чи попереднім текстом дорівнює одному рядку.

Не допускається розміщати заголовки підрозділу, пункту і підпункту в нижній частині сторінки, якщо після нього розташований тільки один рядок тексту.

В тексті контрольної роботи обов'язковим є посилання на використані джерела, перелік яких наводиться у списку літератури. У список використаної літератури вносяться праці, з яких запозичуються цитати, думки, статистичні дані, на які робиться посилання.

На останньому листі роботи необхідно вказати перелік використаної літератури. Номери посилань у тексті збігаються із номерами у списку літератури.

Список літератури оформлюється відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 або <http://vak.in.ua/>.

4. ВАРІАНТИ ЗАВДАНЬ

№ 1

1. Процес, структура теоретичного пізнання. Форми теоретичного пізнання. Факт
2. Емпіричне пізнання та його методи. Вимірювання.
3. Структура науки, її рівні, обіг знань.
4. Структура психологічного експерименту.
5. Гіпотеза як припущення про виникнення, існування явища, наявність та характер зв'язку між двома чи більше явищами

№ 2

1. Поясніть кожен елемент наступної логіки: опис, узагальнення, пояснення, прогнозування, управління.
2. Емпіричне пізнання та його методи. Вимірювання
3. Структура психологічного експерименту.
4. Статистичні критерії виявлення відмінностей у рівні досліджуваної ознаки.
5. Незалежна і залежна змінні

№3

1. Процес, структура теоретичного пізнання. Форми теоретичного пізнання. Гіпотеза.
2. Емпіричне пізнання та його методи. Спостереження та його види.
3. Процес пізнання та його діалектичний характер. Форми чуттєвого та логічного пізнання. Поняття. Практика – критерій істини та основа пізнання.
4. Процес пізнання та його заглиблення: від опису до управління.
5. Графічне зображення кривої Гаусса-Лапласа. Властивості кривої нормального розподілу даних.

№4

1. Процес, структура теоретичного пізнання. Форми теоретичного пізнання. Модель.
2. Емпіричне пізнання та його методи. Експеримент та його види.
3. Задачі виявлення відмінностей у рівні досліджуваної ознаки, оцінки вірогідності зсуву у значеннях досліджуваної ознаки, виявлення відмінностей у розподілі досліджуваної ознаки, аналізу змін досліджуваної ознаки під впливом контрольованих умов.
4. Ознаки та змінні. Наукова і статистична гіпотеза.
5. Шкали вимірювання. Порядкова шкала. Алгоритм дій психолога.

№5

1. Процес, структура теоретичного пізнання. Форми теоретичного пізнання.

Закон.

2. Емпіричне пізнання та його методи. Опис, фіксація, реєстрація даних, фактів
3. Формулювання нульової і альтернативної гіпотез.
4. Поняття ознак, змінних, показника та рівнів
5. Поняття про психологічний експеримент. Види експерименту.

№6

1. Процес, структура теоретичного пізнання. Форми теоретичного пізнання. Теорія.
2. Емпіричне пізнання та його методи. Головні завдання емпіричного пізнання.
3. Незалежна змінна. Залежна змінна
4. Факт і артефакт у експерименті. Проблема контролю в експерименті.
5. Шкали для вимірювання. Номінальна шкала. Алгоритм дій психолога

№ 7

1. Процес, структура теоретичного пізнання. Форми теоретичного пізнання. Наукове передбачення.
2. Емпіричні методи психологічного дослідження. Відносна істина та її прояви. Співвідношення абсолютної та відносної істини.
3. Структура психологічного експерименту. Поняття про залежну та незалежну змінні.
4. Валідність експерименту: види валідності.
5. Порівняння емпіричної кривої із нормальним розподілом даних.

№ 8

1. Процес, структура теоретичного пізнання. Методи теоретичного пізнання. Пояснення.
2. Емпіричні методи психологічного дослідження. Методологічні знання дослідника, їх структура
3. Поняття про наукову проблему
4. Структура психологічного експерименту
5. Виявлення відмінностей в рівні прояву ознаки

№ 9

1. Процес, структура теоретичного пізнання. Методи теоретичного пізнання. Узагальнення.
2. Системний підхід. Ознаки системи.
3. Гіпотеза як частина теорії. Основні типи гіпотез.
4. Структура наукового дослідження.
5. Виявлення відмінностей у розподілі ознак

№ 10

1. Процес, структура теоретичного пізнання. Методи теоретичного пізнання. Аналіз та синтез.
2. Системний підхід. Ознаки системи.
3. Структура психологічного експерименту
4. Оцінка достовірності зсуву значень
5. Вибір змінних та формулювання експериментальних гіпотез

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

БАЗОВА:

1. Максименко С. Д., Носенко Е. Л. Експериментальна психологія підручник / С. Д. Максименко, Е. Л. Носенко. – К.: «Центр літератури», 2006. – 360 с.
2. Максименко С. Д., Носенко Е. Л. Експериментальна психологія (дидактичний тезаурус) Навч. посіб. / С. Д. Максименко, Е. Л. Носенко. – К.: МАУП, 2002. – 128 с.
3. Горбунова В. В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях: Навчальний посібник / В. В. Горбунова. – К.: «ВД «Професіонал», 2007. – 208 с.
4. Бондарчук О. І. Експериментальна психологія: Курс лекцій / О. І. Бондарчук. – К.: МАУП, 2003. – 120 с.
5. Климчук В. О. Математичні методи у психології. Навчальний посібник для студентів психологічних спеціальностей / В. О. Климчук. – К.: Освіта України. 2009. – 288 с.
6. Грибенюк Г. С. Експериментальна психологія: курс лекцій / Г. С. Грибенюк – Черкаси, 2017. – 82 с.
7. Грибенюк Г.С. Методичні вказівки з організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Експериментальна психологія» / Г.С. Грибенюк. – Черкаси : ЧПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2021. – 32 с.

ДОПОМІЖНА:

1. Галян О. І. Експериментальна психологія : навч. посіб. / О. І. Галян , Г. М. Галян. – К.: «Академвидав», 2012. – 400 с.
2. Салюк М. А. Статистична обробка даних експериментального дослідження. Методичний посібник з курсу «Експериментальна психологія» / М. А Салюк. – Дніпропетровськ: Інновація, 2010. – 26 с.
3. Грибенюк Г. С. Дидактичні матеріали для самостійної роботи курсантів, (слухачів), студентів: посібник для курсантів, (слухачів), студентів вищих навчальних закладів МНС України. / Г. С. Грибенюк – Черкаси, 2005. – 57 с.
4. Татенко В. О. Сучасна психологія: теоретично-методологічні проблеми: навч. посіб. / В. О. Татенко. – К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2009. – 288 с.
5. Грибенюк Г. С. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Експериментальна психологія» / Г. С. Грибенюк – Черкаси, 2023. – 11 с.
6. Гірняк Г. С. Методичні рекомендації з вивчення дисципліни «Експериментальна психологія» для студентів спеціальності 053 «Психологія» / Г. С. Гірняк. – Тернопіль: ВПЦ Економічна думка, 2018. – 60 с.

7. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: Підручник: У 2кн. Соціальна психологія особистості і спілкування / Л. Е. Орбан-Лембрик– К.: Либідь, 2004. – 576 с.
8. Телейко А. Б. Математико-статистичні методи в соціології та психології : Навч. посіб. / А. Б. Телейко, Р. К. Чорней. – К. : МАУП, 2007. – 424 с.
9. Боснюк В. Ф. Математичні методи в психології: курс лекцій / В. Ф. Боснюк . – Харків НУЦЗ, 2016. – 56 с.
10. Руденко В. М. Математична статистика. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 304 с.

Додаток 1

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ
ЧОРНОБИЛЯ
ВІДДІЛЕННЯ ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

КОНТРОЛЬНА РОБОТА
Експериментальна психологія
(назва дисципліни)

Студента 41-го курсу
Групи 2 ОКР «бакалавр»
напряму підготовки 030102
Трембовецький В.В.

Шифр 049

м. Черкаси – 2023 рік

Упорядник: Грибенюк Г.С. - професор кафедри психології діяльності в особливих умовах доктор психологічних наук, професор.

Розглянуто на засіданні кафедри психології діяльності в особливих умовах факультету цивільного захисту

Протокол від «_____» _____ 2023 року № _____

Схвалено Вченою радою факультету цивільного захисту

Протокол від «_____» _____ 2013 року № _____